

25.000 pld

nyomda		Ft 41,700.000.-
szellemi		" 12,000.000.-
<u>összesen</u>		<u>Ft 53,700.000.-</u>
1 pld önköltsége		2.148.-
1 pld eladási ára	147.15	2.943.-

30.000 pld

nyomdai		Ft 48,700.000.-
szellemi		" 12,000.000.-
<u>összesen</u>		<u>Ft 60,700.000.-</u>
1 pld önköltsége		2.023.-
1 " eladási ára	138.60	2.772.-

50.000 pld

nyomdai		Ft 76,900.000.-
szellemi		" 12,000.000.-
<u>összesen</u>		<u>Ft 88,900.000.-</u>
1 pld önköltsége		1.778.-
1 " eladási ára	126.80	2.436.-

Mint a fenti táblázatból kitűnik, 30.000 példány esetén a kötetenkénti eladási ár 140.- Ft. A Szovjet Enciklopédia magyarországi ára 600 oldalas kötetenként 110.- Ft. /A Magyar Enciklopédia 1000 oldal/.

- B./ 1./ A szervezési kérdések közül az Enciklopédia Bizottság elsősorban a szerkesztőség felépítésének kérdésével foglalkozott s ebben a vonatkozásban a következő szerkezetet ajánlja:
- a./ Az Enciklopédiával kapcsolatos elvi kérdések tisztázására és eldöntésére, az egész mű elvi irányítására alakuljon egy-egy tudományág kiváló tudósaiból álló szerkesztőbizottság, élén a szerkesztőbizottság elnökével.
 - b./ Az Enciklopédiával kapcsolatos munkák irányítására és lebonyolítására alakuljon meg - az Akadémia felépítését követve - a szakszerkesztők operatív kollektívája /szerkesztőség/, amelynek munkáját a szerkesztőbizottság erre kijelölt tagja - mint főszerkesztő irányítsa.
- 2./ a./ Kivánatos, hogy mind a szakszerkesztők kollektívája /szerkesztőség/, mind a technikai szerkesztés, pénzügyi lebonyolítás, előkészítés céljából szükséges szervezet /kiadóhivatal/ valamely intézmény keretében működjék. Lehetséges megoldásokként kínálkoznak:
- 1. Önálló Enciklopédiai Intézet létrehozása /mint a Szovjetunióban/,
 - 2. A szervezetnek a kiadóvállalathoz /esetleg egy új Enciklopédia Kiadóhoz/ való csatolása,

3. A szervezetnek közvetlenül az Akadémia Elnökségéhez,
4. vagy: valamely akadémiai intézethez való csatolása. Ez a probléma már a munkák megindulásának idejére tisztázandó. A Bizottság azt javasolja, hogy az Enciklopédia szerkesztősége a kiadóvállalat keretében nyerjen legalább is időleges elhelyezést.

b./ Az Enciklopédiával kapcsolatos munkák megindítására és elvégzésére vonatkozólag a következő ütemezést javasolja a Bizottság:

1. A címszógyűjtési munkák megindításával kezdődjék 1953. október 1.-én a munka.

A címszavak összeállítása egyrészt a Nagy Szovjet Enciklopédia, másrészt a lexikális jellegű címszavak összegyűjtése céljából egy régebbi magyar lexikon alapján történjék; a címszavakon kívül a címszó alcimeit, a cikk terjedelmét, az illusztrációkat is fel kell tüntetni a felvételeken. A szovjet és magyar anyag feldolgozásának egyszerre kell megindulnia.

Ezt a munkát két tudományos képzettségű dolgozó két adminisztratív munkaerő segítségével végezze.

2. A szakmai szerkesztők kollektívája /szerkesztőség/ 1953. november 1.-én alakuljon meg.

Első feladatai a begyűjtött cimanyag szakok szerinti szétosztása, a címszavak szakok szerinti és szakokon belüli arányosításának munkája.

Feladata továbbá azoknak a címszavaknak az összegyűjtése is, amelyek a címszógyűjtési munkák során nem jelentkeztek, részben új, részben speciális voltak miatt.

Kívánatos, hogy a szakmai szerkesztők kollektívája /szerkesztőség/ kibővüljön azoknak a tudományoknak a szakértőivel is, amely tudományok nincsenek arányosan képviselve az Akadémia nyolc osztályában.

3. Az Enciklopédia szerkesztőbizottsága 1954. május 1.-én alakuljon meg; tárgyalja meg az addig felmerülő elvi kérdéseket és jelölje ki tagjai közül azokat, akikkel az egyes szakszerkesztők elvi kérdésekben konzultálhatnak.

4. A címszavak negirásának munkái 1954. január 1.-én induljanak meg.

Az egyes címszavak szövegének kidolgoztatása, lektoráltatása párhuzamosan folyjék a nyomdai előkészítés munkájával. /Illusztrációk stb./

A munkának az itt jelzett időpont után közvetlenül lassu ütemben kell megindulnia, az akkor még viszonylag kevés szovjet címszó és a magyar címszóanyag alapján. A Nagy Szovjet Enciklopédia újabb és újabb kötetének megjelenése után, mivel akkor már mindkét fajta arány / a szakok szerinti és a szakokon belüli/ tisztázódnék,

a munka üteme egyre fokozódik, majd ismét csökkenjen, abban az ütemben, ahogy a Nagy Szovjet Enciklopédia kiadása az utolsó kötetek felé közeledik.

5. Az Enciklopédia címszógyűjtési munkái 1955. december 1.-én - a Nagy Szovjet Enciklopédia utolsó kötete tervezett megjelenésének dátuma után - fejeződnek be.
6. Az első kötet címszavainak megírása 1956. február 1.-re fejeződik be.
7. Az Enciklopédia első, nyomdailag már hosszabb idő óta előkészített kötete 1956. szeptember 1.-én jelenik meg.
8. Az első kötet megjelenése után négy hónaponként jelenjenek meg a nyomdailag részben már 1954. január 1.-e óta előkészített kötetek.

Ezt természetesen a kiadóvállalat kapacitására vonatkozó adatok ismeretében lehet csak majd véglegesen eldönteni.

Az Enciklopédiával kapcsolatos munkák megindításához tehát a Bizottság feltétlenül szükségesnek tartja:

- a./ A Nagy Szovjet Enciklopédia szerkesztési és kiadási tapasztalatainak feldolgozását;
- b./ Az Enciklopédia kiadása anyagi bázisának tisztázását és biztosítását;
- c./ Annak eldöntését, hogy az Enciklopédia szerkesztősége és kiadóhivatala milyen szervezet keretében működjenek.

Az Elnökség egy korábbi döntése arról szól, hogy a Nagy Szovjet Enciklopédiában megjelent egyes cikkeket közölni kell. Javasolom, hogy egészítsük ki ezt a határozatot azzal, hogy a Könyv-és Folyóiratkiadó Bizottság gondoskodjon ennek megtörténtéről.

Az Elnökség utasítsa az osztályokat, hogy a Magyar Enciklopédia előkészítésére alkalmas kádereket kutassa fel és tegyen erre vonatkozó javaslatot az Elnökség felé.

5 b

A Könyv-és Folyóiratkiadó Bizottság június 15-i ülésén a Bizottsághoz beérkezett tervmódosításokkal kapcsolatban a következő határozatokat hozta:

Javaslat I. osztály: Az osztály javasolja az 1953 évi tervbe a Nyelvtudományi Társaság 3 kiadványát felvenni. Ezek:

- 1./ Országh László: "Az anyanyelvi szótári írás kérdéseiről." 4 iv 500 példány. Tartalmazza: az értelmező szótár szerkesztésével kapcsolatos tapasztalatokat; fejtegeti a lexikológia alapvető kérdéseit; feldolgozza az anyanyelvi szótárirásra vonatkozó külföldi és hazai irodalmat.
- 2./ Szabó Dénes: "A dömösi adománylevél földrajzi nevei" 3 iv 400 példány. Első magyar hely és személynévtár; segítség a középkori történeti-földrajzi és nyelvtörténeti kutatások számára.
- 3./ Szabó István: "Bács és Bodrogmegyei jobbágylajstrom" 3 iv 400 példány. Tartalmazza: a jobbágyság névsorát és a dézsma mennyiségét. Bács és Bodrog megye nyelvjárásairól egyetlen forrásmunka. Nyelvészet és tudománytörténet szempontjából fontos.

A Bizottság határozata: A Bizottság a 3 nyelvtudományi kiadvány kiadásához csak úgy járul hozzá, ha a szükséges szubvenciót a Nyelvtudományi Társaság biztosítja.

Javaslat III. osztály: Az 1952 évi tervvel kapcsolatban:

- 1./ A tervből törölni kell Jánossy "Relativitás elmélete" c. könyvet a szerző kívánságára.
Az 1953.évi tervvel kapcsolatban:
- 2./ A tervből törölni kell: D.Halliday: "Bevezetés a magfizikába" Jánossy akadémikus szerint a könyv több fejezete idealisztikus szempontból tárgyalja a kérdéseket.
- 3./ Dlin: "A matematikai statisztika a technikában" c. könyv rotán történő előállítását 400 példányban.
Indokolás: A könyv egyes részei elavultak. A kézirat nyomdakész. Fordítási engedély van. Az előszó most készül.
- 4./ J.C.Slater: "Mikrohullámu elektronika" sokszorosítás helyett az osztály javasolja a könyvet könyvalakban kiadni. /15 iv 1000 példány/
- 5./ Az 1953.évi könyvtervbe pótlólag fel akarja venni az osztály.
Herczberg: "Atomszinképek és atomszerkezetek" c. könyvet.
Indokolás: A könyv II. kötetét az 1954 évi tervbe vette fel az osztály.
Az I.kötetet azért kívánná az 1953.évi tervbe felvenni, mert a fordítás hamarosan elkészülne és ez a könyv 1954. évi megjelentetését meggyorsítaná. /18 iv, 500 példány/.

A Bizottság határozata:

- 1./ A Bizottság hozzájárul, hogy az osztály az 1952.évi tervéből törölje Jánossy: "Relativitáselmélet" c. könyvét.
- 2./ A Bizottság hozzájárul, hogy az osztály az 1953.évi tervéből törölje Jánossy akadémikus javaslatára D.Halliday: "Bevezetés a magfizikába" c. könyvét.
- 3./ A Bizottság Dlin: "Matematikai statisztika a technikában" c. könyvének rotaprinten történő sokszorosításához hozzájárul. /400 példányban./
- 4./ A Bizottság I.C.Slater: "Mikrohullám elektronika" c. könyvének sokszorosítás helyett nyomdai uton /15 iv, 1000 példány/ történő előállításához hozzájárul.
- 5./ A Bizottság Herczberg: "Atomszinképek és atomszerkezetek" /18 iv, 500 példány/ c. könyvének az 1953.évi könyvtervbe való felvételéhez nem járul hozzá, mivel a Kiadói Tanács az Akadémiai Kiadó papírmennyiségét erősen lecsökkentette és így egy új könyv beállítására lehetőség nincs.

Javaslat IV.Osztály: 1952. és 1953.évben rendezett ankétok anyagának megjelentetése rotán. Ezek:

Limnológiai módszertani ankét	7-8 iv
Természetvédelmi Ankét	10 "
Zoocönológiai Ankét	8 "
Növényföldrajzi-térképezési Ankét	15 "
B/5 forma	150-150 példány.

A Bizottság határozata: A Bizottság nem járul hozzá a betérjesztett ankétanyagok kiadásához.

Indokolás: Miután rotaprinten történő előállításához is szubvenció szükséges és az Akadémiai Kiadó szubvencióigénye kimerült, lehetőség kiadásra nincs.

Javaslat VII.Osztály: Az 1953.évi tervvel kapcsolatban:

- 1./ A tervből törölni kell:

Sándor Zoltán: "Ipari mikrobiológia" c. könyvét.

Indokolás: a mezőgazdasági ipari kémiai bizottság javasolta a könyv felvételét az 1953. évi tervbe, a szerződést megkötötték.

Az osztálynak benyújtott tematika alapján a Bizottság a könyvet nem tartja megfelelőnek kiadásra. Ezt aláhuzza az is, hogy a Bizottságnak az elfogadás után jutott tudomására, hogy a szerző a Közoktatásügyi Minisztériumnak már előzőleg felajánlotta könyvét, de ott visszautasították és ezek után nyújtotta be az Akadémiának könyvét kiadásra.

Az 1952. évi tervvel kapcsolatban:

- 2./ Bjeljajev: "Fizikai és kémiai folyamatok az alumínium elektrolízisnél" c. könyvet rotaprinten 400 példányban kérik megjelentetni.

Indokolás: fordítási engedélyt nem kaptak, mégis fontos a könyv kiadása, mert ebből a témából hasonló könyv nincs.

- 3./ Dumanskij: "Kolloidok az élelmiszeriparban" c. szovjet könyv /I.-II. kötet rotaprinten 400-400 példányban kívánják megjelentetni./

Indokolás: fordítási engedélyt nem kaptak, fontos a könyv megjelentetése, mert ebből a témából nincs könyv nálunk.

A Bizottság határozata:

- 1./ A Bizottság hozzájárul, hogy Sándor Zoltán: "Ipari Mikrobiológiai könyvét az 1953. évi könyvtervből töröljék.

- 2./ 3./ A Bizottság csak az esetben járul hozzá Bjeljajev: "Fizikai és kémiai folyamatok az alumínium elektrolízisnél" továbbá Dumanskij: "Kolloidok az élelmiszeriparban" c. könyvek fordításainak 400-400 példányban való sokszorosításához, ha ebbe a Mezdunarodnaja Knyiga is beleegyeznek.

Indokolás: Mindkét könyv fordítási engedélyét a Mezdunarodnaja Knyiga megtagadta és így azok "kézirát gyanánt" sem kerülhetnek forgalomba.

Javaslat VIII. Osztály: Az 1953. évi tervvel kapcsolatban:

Az osztály a tervbe pótlólag akarja felvenni M.M. Kononova: "A talajhumusz problémája és kutatásának jelenlegi feladatai" c. Sztálin-díjas mű kiadását 200 példányban rotaprinten. /20 iv/

Indokolás: A talaj termőképességének állandó megtartása a mezőgazdaság fontos problémája, mind elméleti, mind gyakorlati szempontból igen fontos mű.

A Bizottság határozata: A Bizottság azzal a feltétellel járul hozzá M.M. Kononova: "A talajhumusz problémája és kutatásának jelenlegi feladatai" c. könyvnek az 1953. évi tervbe való felvételéhez és rotaprinten történő előállításához, ha a lefordított kéziratot az osztály a Mezőgazdasági Dokumentációs Központtól ingyen megkapja.

Budapest, 1953. július 7.

Alexits György sk.
a Könyv-és Folyóiratkiadó Bizottság
titkára.

J a v a s l a t

az Akadémiai Értesítő színvonalának emelésére és rendszeres megjelenésének biztosítására.

I. Tartalom.

- 1./ **Tudománypolitikai és tudományszervezési cikkek, egyes tudományágak főfeladatait és legfontosabb eredményeit ismertető cikkek. Kérdésképzés kérdései.**

Az Elnökség előtt elhangzott osztálybeszámolókból és elnökségi határozatokból rövidített közlés.

Nagyobb fontosságú külföldi /főleg szovjet/ tudománypolitikai cikkek.

- 2./ **Aktuális események.**

Nagygyűlés és közgyűlés anyaga, az Elnökség rendezésében tartott előadások, ünnepek.

- 3./ **Általános érdeklődésre számottartó tudományos ülések és viták anyagának közlése.**

- 4./ **Akadémiai hírek gyűjtőcím alatt:**

kitüntetések,
jutalmazások,
kinevezések,
minősítések,
Kossuth-díjasok ismertetése,
Akadémia halottai,
társakadémiák hírei, külföldi szemle,
beszámoló külföldi tanulmányutakról.

- 5./ **Pályázati felhívások.**

- 6./ **Könyvismertetés.**

- 7./ **Akadémiát érintő rendeletek.**

II. Az Akadémiai Értesítő 1953 évi számainak javasolt programja.

Augusztus-szeptember:

Beszámoló a Történész Kongresszusról.

Anna Pankratova News-ban megjelent cikke: "Magyarország fővárosában."

A Szovjetunió Tudományos Akadémiája /Nyeszmejanov cikke a Vesztnyik 1953 január-februári számából/.



A Magyar Élettani Társaság Kongresszusáról. /Donhoffer Szilárd/

Beszámoló Bognár-Schulek stockholmi utjáról.

Állandó bizottságok névsora.

Kézirat leadása: szeptember 20.
Megjelenés: október 30.

Október:

Beszámoló a Fizikus Kongresszusról /Budó Ágoston/

Az MTA feladatai a természetátalakítás terén /Sedlmayr Kurt/

A II. ötéves terv előkészítésének kérdései. /Osztrovszki György/.

/Tartalékcikk Fock akadémikus előadása a Fizikus Kongresszuson/.

Kézirat leadása: október 20.
Megjelenés: november 30.

November-december:

A tudománytörténeti bizottságok munkájáról és feladatairól. /Fogarasi Béla/

A komplex tudományos kutatás elvi és szervezési kérdései. /Hevesi Gyula/

Az akadémiai könyvkiadás fejlődése és feladatai.

/Alexits György/

A TMB minősítési munkájának eredményei és értékelése. /Schuk Elemér/

Kézirat leadása: november 20.
Megjelenés: december 30.

Elnökség tárgyalás 1953. július 15-
ülésen.

Javaslat

az Akadémiai Értesítő szerkesztésére.

I. Tartalom.

- 1./ Tudománypolitikai és tudományszervezési cikkek, egyes tudomány-
ágak fő feladatait és legfontosabb eredményeit ismertető cikkek.
Kaderképzés kérdései.

Az Elnökség előtt elhangzott osztálybeszámolókból és elnökségi
határozatokból rövidített közlés.

Nagyobb fontosságú külföldi /főleg szovjet/ tudománypolitikai
cikkek.

- 2./ Aktuális események.

Nagygyűlés és közgyűlés anyaga, az Elnökség rendezésében tartott
előadások, ünnepek.

- 3./ Általános érdeklődésre számottartó tudományos ülések és viták
anyagának közlése.

- 4./ Akadémiai hírek gyűjtőcím alatt:

Kossuth-díjasok ismertetése.

kitüntetések

jutalmazások

kinevezések

minősítések

Akadémia halottai

Társakadémiák hírei, külföldi szemle,
beszámoló külföldi tanulmányutakról.

- 5./ Pályázati felhívások.

- 6./ Könyvismertetés.

- 7./ Akadémiát érintő rendeletek.

Az Akadémiai Értesítő fent vázolt új jellegének kialakítására
szükséges független szerkesztő beállítása, aki ismeri az Akadémia
életét és képes az érdekbeli szerkesztői munka elvégzésére.

Az elnökségi határozat alapján fel fogjuk kérni ismételt
az osztályokat, hogy juttassanak el az Értesítő szerkesztőjéhez
fenti szempontoknak megfelelő anyagot.

II. Az Akadémiai Értesítő 1953. évi programja.

Június-július:

Akadémiai osztályok névsora

Az 1953. évi Nagygyűlés elnöki megnyitója

A Közgyűlés teljes jegyzőkönyve



./.

Lukács György akadémikus záró beszéde
Rusznay István elnök zárszava
Van-Fan-Chan beszéde
Beszámoló a Békevilágtanács budapesti ülésével kapcsolatos
akadémiai eseményekről.

Augusztus-szeptember:

Szemelvények a Történeztkongresszus anyagából. /Mátrai/
A második ötéves terv előkészítésének kérdései /Osztrovszki/
Az új ösztöndíjazási rendszerünk eredményei /Ráczó/
A Szovjetunió Tudományos Akadémiája /Nyeszmajánov cikke/

Október-november:

A TMB minősítési munkájának eredményei és értékelése /Schulek/
Az MTA feladatai a természetátalakítás terén /Sedlmayr/
Komplex tudományos kutatás szervezési kérdései /Hevesi/

December-január:

Tudománytörténeti bizottságok feladatai /Fogarasi/
A tudomány objektivitásáról /Lukács/
Akadémiai könyvkiadás fejlődése és feladatai /Alexits/

Folyamatosan közöljük a tiszteleti tagok ismertetéseit.

A fent felsorolt tudománypolitikai és tudományszervezési cikkeken kívül folyamatosan közöljük a 3-7 pontokat.

Budapest, 1953. július 8.

Osztrovszki György sk.
főtítkár.